

Lausunto

1) Tulisiko viranomaisten toimivaltuuksien laajentamista arvioida jatkovalmistelun yhteydessä?

- *Viranomaisten toimivaltaa ei lähtökohtaisesti tulisi laajentaa nykyisestään. Toimivaltuudet ovat tälläkin hetkellä hyvin korkeat lukuunottamatta Kilpailu- ja kuluttajaviranomaisia, jotka ovat Suomessa hyvin passiivisia verrattuna moniin muihin Euroopan maihin. Yksittäisillä henkilöillä tulisi olla oikeus päättää kuka/ketkä pääsevät käsiksi heidän tietoihin, varsinkin arkaluonteisiin tietoihin.*
- *Kilpailu – ja kuluttajaviranomaisen toimenkuvaa voisi laajentaa sen osalta, että löydetään syyt siihen, miksei Suomeen ole syntynyt uusia pankkeja, eikä yhtään kansainvälisesti merkittävää rahoitusalan toimijaa (esimerkiksi Ruotsissa Klarna, Alankomaissa Adyen, Iso-Britanniassa valtava määrä fintech-yrityksiä). Suomessa erityisesti uusia pankkeja ei synny ollenkaan, jolloin myöskään kilpailu ei kasva ja asiakkaat joutuvat maksamaan liian korkeita hintoja palveluista.*
- *Suomi on huomattavasti jäljessä muista Pohjoismaista, joissa uusien pankkien syntyminen on jatkuva ilmiö: esimerkkeinä Mono Bank, Collector Bank, Resurs Bank, Komplett Bank ja Bank Norwegian, joista kaikki ovat laajentuneet Suomen markkinoille.*
- *Suomen Finanssivalvonta on hoitanut tehtävänsä moitteettomasti ja MONI on siihen hyvin tyytyväinen. Finanssivalvonnan toiminta voisi olla avustavampaa ja uusia palveluntarjoajia tukevampaa, kuten se on esimerkiksi FCA:lla Iso-Britanniassa.*

- Jos kyllä, minkä viranomaisten ja miltä osin valtuuksia tulisi laajentaa?

2) Tulisiko jatkovalmistelua teidän mielestänne jatkaa ehdotetulla tavalla rekisterin ja tiedonhakupöytäkirjan yhdistelmällä?

- Jos kyllä, minkälaisia kustannusvaikutuksia arvioitte siitä olevan organisaatiossanne (IT, henkilöstö tai muita kustannuksia)?

- Jos kyllä, minkälaisia säästöjä henkilötövuosissa arvioitte muodostuvan organisaatiossanne?

- Jos ei, mitä mallia kannatatte ja millä perustein?

- *MONI on yrityksenä pieni toimija, jolloin satojen tuhansien järjestelmien toteutus olisi sekä mahdoton, että turha investointi. Jos pienille toimijoille säädettäisiin velvollisuus rakentaa satoja tuhansia euroja maksava järjestelmä olisivat kustannusvaikutukset MONI:ssa huomattavat sekä IT, että henkilöstökuluissa. Nykyisen tiedonhakupöytäkirjan*

ylläpitäminen ei juurikaan muuttaisi MONIn tämänhetkisiä kustannuksia, jonka vuoksi olemme sitä mieltä, ettei järjestelmää tulisi muuttaa (ainakaan) pienien toimijoiden osalta. Yhdistetty rekisteri- ja tiedonhakupöytäjärjestelmä voisi soveltua kustannustehokkaasti isoille toimijoille, mutta pienet yritykset tulisi vapauttaa tällaisista velvollisuuksista. Kasvavan kilpailun vuoksi on merkittävää että pienet toimijat ovat kykeneviä ylläpitämään toimintaa, eikä suurien kulujen aiheuttaminen viranomaisten toimesta edesauta kilpailun lisäämistä missään muodossa.

- *Keskitetyn rekisterin/järjestelmän vaihtoehdoksi ehdotamme mallia, jossa rahoitusalan toimijat pakotetaan esittämään tietyt tiedot, joita tarvitaan integraatioiden toteuttamiseen (esim. AISP:n tai PISP:n ja ASPSP:n välillä), määrättyssä muodossa rahoitusalan omassa palvelussa.*
- *Uusien direktiivimuutosten johdosta pankkitilitiedustelut tulevat jatkossa helpottumaan ja automatisoitumaan, jolloin tilitietojen hakemiseen ei tarvitse käyttää ylimääräisiä henkilöresursseja, eivätkä kustannukset tältä osin kasva. Säästöt voivat olla hyvinkin suuret, kun tiedonhakuun ei tarvitse käyttää yksittäistä henkilöä. Mikäli pienet toimijat veloitetaan suuren tiedonhakupöytäjärjestelmän rakentamiseen, kulut kasvavat, eikä automatisoinnista tässä tilanteessa ole apua säästöjen kannalta.*
- *MONIn näkökulmasta keskitetty rekisteri – ja tiedonhakupöytäjärjestelmä luo suuren tietoturvariskin sillä se on tietomurtajalle mielekkäämpi ja isompi kohde kuin yksittäisen ASPSP:n järjestelmiin murtautuminen.*

3) Oletteko samaa mieltä selvityksessä esitetyn arvion kanssa siitä, että rekisterin ylläpito tulisi säätää viranomaisen tehtäväksi?

- Oletteko samaa mieltä selvityksessä esitetyistä vaihtoehdoista rekisteriä ylläpitäväksi viranomaiseksi?

- Jos ei, miten perustelette näkemyksenne?

- *Viranomaisilla on tälläkin hetkellä niin laaja tehtäväskala, että lisätehtävät ainoastaan kuormittavat heidän jokapäiväistä taakkaa entisestään, jolloin myös tehokkuus heikkenee. Viranomaisille ei tulisi säätää rekisterin ylläpitovastuuta.*

4) Kuinka monta tiedustelua teette vuodessa pankki- ja maksutileistä tai sijoitusvarallisuudesta (kysymys tarkoitettu viranomaisille)?

- *Ei koske MONIa.*

- Ennakoitko kyselyiden määrän kasvavan sähköisen kyselyjärjestelmän myötä? Jos kyllä, kuinka paljon?

- Olisiko teille tarkoituksenmukaisempaa hyödyntää toisen viranomaisen käytössä olevaa järjestelmää oman sähköisen rajapinnan perustamisen sijaan (esimerkiksi kyselyidenne vähäisen määrän vuoksi)?

5) Kuinka moneen viranomaisen tekemään tiedusteluun asiakkaistanne vastaatte vuodessa (kysymys tarkoitettu toimialalle)?

○ *MONI vastaa maksimissaan 10 kyselyyn per vuosi.*

6) Kannatatteko ehdotusta laajentaa järjestelmää hyödyntävien viranomaisten joukkoa suhteessa direktiiviehdotukseen?

- Jos kyllä, pidätkö ehdotusta riittävänä tai tulisiko myös muiden viranomaisten pääsyä tekniseen järjestelmään arvioida? Keitä tällaiset viranomaiset olisivat?

- Jos ei, miten perustelette kantanne?

○ *Yksittäisten henkilöiden tietoja kysytään jo tälläkin hetkellä niin suurissa määrin, ettei laajentaminen MONIn näkökulmasta ole tarpeellista. Viranomaisilla (vain poliisilla) tulisi olla mahdollisuus pyytää yksittäisten henkilöiden tietoja vain erittäin vakavaa rikollisuutta tutkittaessa. Viranomaisille ei tulisi säätää yhtään laajempia oikeuksia tiedonhakuun.*

7) Pidätkö valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain yhteisen perustietotekniikka- ja tietojärjestelmäpalvelun käyttämistä organisaation- ne osalta perusteltuna (kysymys tarkoitettu viranomaisille)?

- Jos ei, miten perustelette sen suhteessa TORI-lain 3 §:ssä esitettyihin kieltäytymisperusteisiin?

○ *Ei koske MONIa.*

8) Oletteko samaa mieltä selvityksessä esitetyn arvion kanssa järjestelmän suhteesta tietosuojalainsäädäntöön?

○ *Emme ole.*

- Onko muita tietosuojalainsäädäntöön liittyviä seikkoja, joihin jatkovalmistelussa tulisi kiinnittää erityistä huomiota?

○ *Jotta poliisilla on oikeus pyytää rahoitusalan toimijoilta jonkin yksittäisen asiakkaan*

tietoja, tulisi siihen olla erittäin painava syy. Ainoa hyväksyttävä syy tulisi olla jokin erittäin vakava rikosepäily, tai rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvä tutkinta. Rahoitusalan toimijoiden ei tulisi olla velvoitettuja luovuttamaan tietoja asiakkaistaan kevyin perustein.

- Tilanne, jossa viranomainen (esim. veroviranomainen) vaatii esimerkiksi MONIn kaltaista pientä toimijaa lähettämään kaikki tiedot kaikista asiakkaistaan, ei vastaa GDPR:n tavoitteita, eikä ihmisten ihmisoikeutta yksityisyyteen. Jokaisella Suomen kansalaisella on yksityisyyden suoja, eikä yksittäisten kansalaisten arkaluonteisia henkilötietoja tulisi joutua luovuttamaan, ellei tilanteeseen liity erittäin painavaa syytä.

9) Mihin muihin asioihin jatkovalmistelussa olisi mielestänne kiinnitettävä erityistä huomiota?

- On kiinnitettävä huomiota siihen että yksittäisten kansalaisten oikeudet otetaan huomioon niin hyvin kuin mahdollista.
- Viranomaisille ei tulisi säätää liian laajaa mahdollisuutta hakea ja kerätä tietoa yksittäisistä kansalaisista. Joka kerta kun tietoja haetaan tai pyydetään, tähän tulisi olla erittäin painava syy. Tässä tilanteessa erittäin painavalla syyllä viittaamme vakavaan rikosepäilyyn, rahanpesuun tai terrorismin rahoittamiseen liittyvään tilanteeseen, joita itse epäillessä rahoitusalan toimijoilla on jo nyt velvollisuus ilmoittaa poliisille.
- Yksittäisten kansalaisten mahdollisuudet pitää maksutapahtumat omana tietonaan pienentyvät jatkuvasti maksamisen siirtyessä pois käteisestä sähköisiin maksuvälineisiin. Tulevaisuudessa on varmasti vaikea löytää tilanne, jossa yksittäisen kansalaisen maksutapahtumat eivät päätyisi jonkin maksupalvelutarjoajan tietokantaan. Tästä syystä toimijoilla on suuri määrä tietoa asiakkaistaan ja heidän maksutapahtumistaan. Olisi asiakkaiden yksityisyyden suojan kannalta välttämätöntä, ettei näitä tietoja tarvitsisi jakaa eteenpäin, esimerkiksi viranomaisille. Viranomaisten yhteydenotot asiakkaiden maksutapahtumien osalta tulisi rajata vain tilanteisiin, joissa kyse on vakavasta rikoksesta, tai rikosepäilystä.
- Viranomaisten oikeus pyytää maksupalvelutarjoajan kaikkien käyttäjien kaikki asiakas- ja transaktiotiedot on kohtuutonta, eikä tätä tulisi missään tapauksessa mahdollistaa.